

1. OWSZEKI (172) pt

o jasne; -e- (121), -é- (1) *OpecŻywList*.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

Partykuła (172) :

I. W funkcji właściwej (101) :

1. *Wzmacniająca przeciwstawienie: przeciwnie (w związkach składniowych bezspójnikowych pełni funkcję spójnika przeciwstawnego) (16) :* TYch ná wżytkim to mi wierz szczęście nie przeyrzało/ Owłzeki czego trzebá doftátek podáło *PaprPan* N3, D3, H3, Y3, Z3, Dd3; niechca iey [wolności] vmnieiřzac owłzeki przitziniac. *PaprUp* F2v, D4, F2, F2v, Gv, K3; *CzahTrPapr ktv*.

Połączenia: »ale owszeki« (2): Nie vřtał Szábát prawdziwy [...] ále owłzeki prawie dopiero ożył. *CzechRozm* 71v; *PaprUp* K.

»i owszeki« (1): Ták teř ten niepotrzebnie nikogo nie gromi. Y owłzeki męłtwo řwe ták w łobie miárkuie *PaprPan* Z2.

2. Wzmacniająca stopień nasilenia: co więcej, a nawet, ponadto (1) :

Połączenie: »o owszeki« (1): O yefřlycz řyá dzyeczyá marya uefelyła bądacz wzyuoczye matky řwey O owłzeky řzwyáta anna řporuřzenya dzyeczyáczya řwego w yey zyuoczce *PatKaz* II 80.

3. *Wzmacniająca pewność Sądu, akceptację: zaiste, naprawdę; prorsus Vulg, Mącz, Cn; profecto Mącz, Modrz, Cn; penitus, revera HistAl, Cn; plane Mącz, Cn; ergo Vulg; adeo, atquae, certe, ecastor, edepol, enimvero, equidem, hercle, magnopere, mediusfldius, meherc(u)le(s), nae, pol, porro, quiane, sane, vero Mącz, quidem PolAnt; omnino, penissime Cn (84) :* *PatKaz* I 10v; *PatKaz* III 117; by się [chory] był miernie miał/ A lekarřtw dobrych pożywał: Owłzeki by długo żyw był *BierEz* K2v; *OpecŻyw* 18v, 102v; *OpecŻywList* C; otworzyliřmy wory náłře á náleziřmy pyenyádze na wirzchn [!] woru/ [...] niewiemyć owłřeki ktoć ye włóżył wnáłře wory *HistJóz* D; wizytkę moc twoię pokłádařz w nich/ [...] Owłzeki [Szaprawdą *HistAl* 1510 183] nie bogowie ále řlufźnie kátowie máiá być wezwáni/ ábowiem członki twoie rozmáitemi vćiskámi vdráćaiá. *HistAl* Kv, H2, H3; *MurzHist* B; *MurzNT* 38v, 61; *KrowObr* 3v; Tákci owłřeki kořdy zwas/ ktory řie nie wyrzeka wřlyřtkich rzeczy ktore ma/ nie moře moim być zwolennikiem. *Leop Luc* 14/33, *Eccle* 5/15; Me hercle, Owłzeki/ zaprawdę. *Mącz* 155a; *Certe ad rem nihil interest, Owłzeki to nic k rzeczy. Mącz* 430a; *Non pol temere est quod tu tam times, Muři owłzeki co być w tym yř řie ták boyiřz. Mącz* 442c, 3c, 19b, 45a, 50a [3 r.], 73a (55); *Prořę cie nie powiáday tego nikomu [...]. A oná rzekłá: Panie miły owłzeki nie powiem řadnemu. HistRzym* 92, 91, 96; *BudNT Act* 22/3; *ModrzBaz* 23; *KlonFlis* Gv.

Połączenia: »a owszeki« (1): *Atque aedepol ea res est, A owłzeki tá rzecz yeřt. Mącz* 19b.

»ale owszeki« (1): popędliwořć iego chćiwá á gorliwa iáko Lwa/ ále owłzeki iego pořtać [*Forma quippe illius*] moc y mądrořć ktore ná potym miał vkázowáłá *HistAl* A6v.

»o owszeki« (1): wřzytko oth uyekow bądacz poczáta uprzedzila y mouy Dyonyřyus O owłzeky panna marya pyeruey řtworzona [...] nyřzly anyely *PatKaz* II 23v.

Zdanie pytajne poprzedza zdanie z „owszem” (2): A gdy żoná Putyřárová [...] rzekłá/ řpi zemną. Broniř iey tego Iozeph mowiác: Pan twoy polecił mi wřzytko w moc iedno ciebie nic/ gđzye to mogę

vczynić? owfzekibych zgrzeżył y przeciw Bogu/ y przeciw pánu/ y przeciw zakonowi. *BielKron* 16v; Quid virgo cuius est? (-) Nescio hercle [...] Pánná tą czyjá yeft? (-) Niewiem owfzeki. *Mącz* 441a.

II. W funkcji przysłówka określającego miarę: całkiem, bez reszty, zupełnie; *penitus HistAl, Vulg; omnino Vulg, Mącz; immo, omnimode HistAl; in totum, tantopere Mącz (71) : OpecŻyw* 131; iáwneć tho ieft rozeznánie/ iż żelázných státkow ktoremibyście robić mogli potrzebuiecie/ á fkdże robić/ po morzu fie wozić/ budowác/ orác wam owfzeki zabroniono *HistAl* K3, C3v, D8v, F2; y wyzdycháło wlfyfktko bydło Egiptfkie/ ále zbydłá fýnow Iráelfkich nic owfseki [zgołá *WujBib*] niezginęło. *Leop Ex* 9/6, *Esth* 2/10, *Iob* 30/8; *Damnatur in totum haec herba*. Gániá owfzeki to ziele/ yáko to które niczemne yeft. *Mącz* 77c; *Dispereo, Owfzeki ginę. Mącz* 105c, 245d, 255b, 263d [2 r.], 279b, 341b, 387c, [407]c; fą też [rzeczy] drugie/ które męfzczyźnie przyftoiá/ á białagłowá owfzeki fie ich wyftrzegác muśi. *GórnDworz* V7; iefth fám przed pałacem ieden człowiek/ [...] ktpy we wfzem ieft podobien twej miłości/ ták że owfzeki nie znác ktoryby z was był Cefárzem. *HistRzym* 46, 46v, 78v, 95, 104v.

Połączenie: »nie owszeki« = *nie całkiem; aliquantulum, ferme, hauj minus, non ita, non magnopere, non perinde, non plane, non satis, nun quam quicquam, parum (certe), vix satis Mącz (47):* Vlofy pytam yakye myála [*Maryja*] y odpouyedam yfz nye owfzeky myal[y]a kądzyerzauych *PatKaz III* 119; *Flavus, Płowy/ Nieowfzeki żółty/ Podpoláły. Mącz* 129d; *Saepiusculae dimin.* I tedyy owędy nie owfzeki częfto/ nie bárzo też rzadko. *Mącz* 364a; *De hoc parum convenit, Iefzcze to nie owfzeki pewno. Mącz* 481d; *Valetudine uti minus commoda. Nie owfzeki fie dobrze mieć ná zdrowiu. Mącz* 510b, 19d, 49d, 61b, 66b, 79d (46).

Synonimy: **I.1.** *przeciwnie, przeko; 2. nawet; 3. istotnie, iscie, »na pewno«, niewątpliwie, pewnie, prawdziwie, rzeczywiście, tak, zaiste, zaprawdę; II. cale, całkiem, zupełnie.*

Cf OSZWEJĄ, OSZWEM, OWSZEJĄ, 1. OWSZEJKI, OWSZEJKIĆ, OWSZEJKO, OWSZEK, OWSZEKIĆ, [OWSZELKI], OWSZEM, OWSZEMCI